

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 novč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglas!

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo v ulici **Molin piccolo št. 3, II. nadst.** Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Zopet slučaj, ki nam kriči.

»L'Os-ervatore triestino« od minole sobote priobčuje naredbo namestništva, s katero se — po nalogu ministerstva za notranje stvari — odreja javno nabiranje milodarov za pogorelece v Slovenjem Gradcu na južnem Štajerskem.

Naredba namestništva je razglášena tudi na slovenskem in hrvaškem jeziku, kar pomenja menja, da se reflektira tudi na milodare iz slovenskih in hrvaških žepov. Proti temu seveda ne more biti prigovora. Mesto Slovenji Gradec je zadela huda nesreča. V nesreči pa bodi človek človeku — brat, pomočnik. To je krščanska dolžnost, tako zapoveduje našelo človekoljubja. Ko je prišla nesreča, ne misli človek na to, kar te ločuje od človeka — ampak pokori se misli, ki nas družijo: misli človečanski in — pomori!

Tako smo se ravnali mi vsikdar. In tudi ob nesreči v Slovenjem Gradcu ne bi se ravnali drugače, ako ne bi drugi drugače hoteli. Naredbo namestništva za javno nabiranje milodarov za pogorelece v Slovenjem Gradcu tudi med Slovenci ne moremo pustiti brez nekaj opazk. Ni naša krivda, ako je tudi ta pomožna akcija, ki naj bi bila le akcija usmiljenja in človekoljubja, zadobila bojevalno, narodno označje. V vrtinec narodnega boja jo je zavlekel nekdo drugi. A ta drugi — prosimo, odprite dobro svoja ušesa, da boste dobro čuli! — ni nikdo drugi nego občinski zastop slovenjegraški!!

Na Južnoštajerskem se bije srdit naroden boj. Tu butata eden ob drugega nemška ekspanzivnost, ki izhaja iz nemškega teženja na naš Jug in dalje na Vzhod, in slovensko obupno prizadevanje za ohranjenje sebi tiste pedi svete nam zemlje. V tem boju so važen činitelj mesteca in trgi po Južnem Štajerskem. Velika večina njih so nemške trdnjave notri sredi slovenskega naseljenja. Imena teh krajev zvane na slovenska ušesa kakor bojni kliči. In mej temi mesteci in trgi se odlikuje ravno Slovenji Gradec. No, mi smo rekli že gori, da v časih nesreče ne sme biti v človeku prostora misli na boj in nasprotstva, ampak voditi nas mora misel človečanstva: človek pomozi človeku! In če se človek v takih slučajih ne more povzdigniti nad nižave jeze in strasti — potem kaže to le na grdo posurovljenje čustev: človek nehuje biti človek!

PODLISTEK.

Dve novi študiji Al. Haruzina o Slovencih

Poroča dr. Iv. M.

Včasih se daje gospod pisatelj nekoliko predaleč zavajati ob etimologizovanju; vendar sam dobro razločuje, kaj nam kot gotovo in javno kaže gradivo samo, in kaj se da po tem in onem slutiti in domnevati. Ako se ne spuščam v natančnejšo analizo pričujočega dela, naj povem, da je to študija na polju materialne slov. etnografije osnovnega pomena, drugače pa opis strogo znanstvene vrednosti. Ker Slovenci iz gmotnih in kulturnih ozirov dandanes ne premoremo sami takih del, zato moramo biti gospodu pisatelju hvaležni, da nam je v tem pomanjkanju priskočil na pomoč. Ob tej priliki naj se mu tudi javno opravičim, da nisem mogel, kakor je bila moja želja, privediti slovenskega prevoda prve njegove študije; kljub temu, da mi je gosp. pisatelj z največjo prijaznostjo prepustil ključje, vendar nisem mogel dobiti lista, ki bi bil natisnil razpravo, kajti o posebni izdaji pri nas niti govora ni. Iz istih vzrokov si tudi ne upam več izraziti želje, da bi ta še temeljitejša študija dobila slovensko obleko, no, slovenski narodopisci pač toliko umejo ruski

Tem odijoznejše, tem nezasišaneje, tem bolj vnebovpijoče je, ako se daje prevladovati od strasti oni, ki je v nesreči in ki potrebuje pomoči. Takov grd slučaj smo doživeli po katastrofi v Slovenjem Gradcu. Občinski zastop v istem Slovenjem Gradcu je izdal te dni poziv do Nemcev v Avstriji in gori v rajhu, naj pomorejo, da se Slovenji Gradec ohrani kakor bojna pozicija proti narodu slovenskemu. — Mesto apela do usmiljenih človeških src, so izdali oduren, hreščoč bojni klič, ki po svojih nemških tiradah zveni kakor politični pamflet, spisan od kakoga zbesnelega pan-germanskega derviša!

Ne bi bilo lahko opisati, kako se je v nas, doznavih o tem grdem činu slovenjegraških srditstev, mogočno vpenjalo vse, kar je v nas človeškega.

Sedaj pa nam prihaja e. k. namestništvo, oziroma e. k. ministerstvo za notranje stvari s pozivom tudi do Slovencev in Hrvatov, naj pomorejo — naj pomorejo do — zopetne zgradbe tiste utrdbe nemške osvojevalne ideje notri v srcu zemlje slovenske! Ali bi nam bilo zameriti, ako bi tudi mi zatrli v sebi človeka in se odzvali glasom bojevnika: ako bi ne videli v Slovenje-Gradčanih nesrečnih pogorelecev, ampak svoje sovražnike?! Nikdo bi nam ne mogel zameriti tega po taki nečestni provokaciji. Ali ne! Človek ostani človek! Kdor more, naj pomaga! Ali mi nismo mogli drugače, nego da smo konstatovali ta kričeči slučaj v izglede, do kolike mere je že dospelo podivjanje čustev v srcih naših sovražnikov! In to, o gospoda slovenska, bodi nam v preresen memento! Ta slovenjegraški slučaj nam govori, kako resna je nevarnost, ki nam preti od nemškega severa. Ta slučaj govori, česa nam je pričakovati od tega sovražnika, in da ne smemo pričakovati, da niti misliti ne smemo na kakov modus vivendi. Ne zatiskajmo si oči pred resnico! Raje jej pogledimo možki v obraz in odločimo se! Mi stojimo pred alternativo: ali boj ali — kapitulacija. Iz te alternative ni nikakoga srednjega izhoda. Vsa o mahovanje nam bo v neizogibno pogubo, ker preko omahujočih pojdejo neusmiljeno neusmiljena kolesa dogodkov in — nas zdrobe. Slovenci izbirajte: ali življenje, ali smrt!

jezik, da se bodo mogli posluževati rezultatov tega jedrnatega opisa, na katerega sem jih hotel opozoriti s temi vrsticami. — O tej priložnosti naj omenim tudi drugo razpravo o kulturnih in narodopisnih razmerah na Kranjskem, katero je spisala sestra gosp. Haruzina, gospica Vera Haruzin. Naslov tega spisa je »Kranjina« (Kranjsko) in razpravlja o naravnih, zgodovinskih in etnografskih razmerah naše dežele, oziraje se zlasti na širši krog čitateljev. Radi tega tudi ne nahajamo tako strogo znanstvenega raziskavanja, ampak pisateljica prostje in živahneje pripoveduje o tem, kar je videla in opazila potujoč križer naše dežele. Da se tudi pisateljica te brošure (poseben odisek iz časopisa »Естетическое и Географическое« 1902) obširnejše peča z bivališči, gospodarskimi poslopji in drugimi prikaznimi našega narodnega življenja, to pač ni slučaj, kakor tudi to ne, da krasi razpravo podobne slike in načrti, kakor smo jih videli v prvi omenjenih razprav gospoda Haruzina.

Druga študija istega pisatelja o nas Slovencih ima naslov: »Национальная революция Словинцевъ« (Narodni razvoj Slovencev) in je izšla v julijem in avgustovem zvezku »Ruskega Vestnika« iz l. 1902. Kako smo se razvijali, kaj nas je podpiralo, kaj oviralo, to pač ve vsak izobražen Slovenec, vendar je način, kako razumeva to in ono

Leon XIII. na smrt bolan.

Minolega petka se je papež po svojem običajnem sprehodu po vatikanskih vrtovih počutil nekoliko slabo, vsled česar ga je njegov telesni zdravnik dr. Lapponi takoj preiskal in mu svetoval, naj se takoj poda v posteljo. Papež pa je menil, da njegovo stanje ni ravno toliko nevarno in vsprejel je še deputacijo ogrskih romarjev. Tekom vsprejemanja deputacije papež ni počutil posebnih bolečin. Ko ga je pozneje dr. Lapponi zopet pregledal, konstatiral je, da se je bolezen že povečala. Papež se je potem podal v posteljo. V noči med petkom in soboto je papež pal v nezavest in se je njegovo stanje tako shujšalo, da se je dr. Lapponi bal bližje katastrofe. V soboto pa mu je nekoliko odleglo in je dr. Lapponi v vatikanskem glasilu »Osservatore romano« zatrjeval, da se ni bati nič hudega in da mora papež le nekoliko dni ostati v postelji, da se odpočije od naporov, katera so mu povzročila zadnja pogosta vsprejemanja romarjev od raznih krajev.

V soboto zvečer došel je v Vatikan grof Kamilo Pecci, papežev nečak, in je z dr. Lapponijem vred vso noč med soboto in nedeljo bdel ob papeževem vzglavju. Zatrjuje se, da je papež bolan na vnetju pljuč. V noči med soboto in nedeljo je papežovo stanje postajalo vedno bolj nevarno. Utripanje žile je bilo komaj opaziti. Z ozirom na to vznemirljivo stanje je dr. Lapponi pozval na zdravniški konzult dr. Mazzonija. Včeraj zjutraj je v papeževi spalnici daroval sv. mašo mons. Marzolini in papež je med mašo vaspregel sv. obhajilo.

Včeraj zjutraj izdal je dr. Lapponi o papeževem stanju biljetin, v katerem opisuje njegovo bolezen in pravi, da je papežovo stanje zelo težko. Osebe, ki ga strežejo, imajo jako težaven posel z ozirom na papežovo visoko starost in na njegovo slabotno konstitucijo.

Dajati so mu morali vdihavati kisika in piti redilnih snovij ter vina in konjaka. Tudi so ga morali večkrat prestavljati na posteljo. Vatikanski glasili »Osservatore romano« in »Voce della Verità« sti včeraj priobčili biljetin o papeževem stanju in sti pozivljali vernike, naj molijo za papežovo zdravlje.

Včeraj zjutraj so bili vsi kardinali brzojavno obveščeni o stanju papeževe bolezni. Prva sta dospela v Vatikan kardinala Di

Pietro in Gotti. Kmalu za njima sta dospela avstro-ogrski poslanik, grof Seczen, in francoski poslanik Nisard. Pozneje so dospeli v Vatikan in se zglasili pri kardinalu Rampolli zastopniki vseh držav, ki imajo diplomatične odnose z Vatikanom. Med kardinali in prelati v Rimu je vsled papeževe nevarne bolezni, katere niso pričakovali, nastala precejšnja zmešojava. V zadregi so posebno radi eventualnosti, da bodo poklicani izvoliti novega papeža. Razven kardinala Oreglia ni še noben drugi kardinal sodeloval na volitvi kakega papeža, ker so vsi sedanji kardinali imenovani po papežu Leonu XIII.

V slučaju papeževe smrti prevzame vlado v Vatikanu dekan sv. kolegija, kardinal Oreglia in je v ta namen ukrenil že vse potrebne odredbe.

Sinoči je bilo stanje papeža neizpremenjeno. Dr. Lapponi se je stalno namestil v Vatikanu. V bližini Vatikana je vedno vse polno ljudstva, ki nestrno pričakuje vesti o papeževi bolezni.

Včeraj, ob 6. uri in pol popoldne podelil je kardinal Serafin Vanutelli papežu sv. popotnico. Po podeljenju svete popotnice so umirajočemu papežu vsi prisotni kardinali poljubili roko; ko je papež stisnil roko kardinalu Ferrata, spregovoril je: »Eminenzija, bližamo se večnosti«.

Ob 8. uri in 40 minut zvečer sta zdravnika Lapponi in Marzoni izdala nov biljetin, ki javlja, da se je papežovo stanje shujšalo.

Izmed kardinalov, ki imajo največ upanja, da bodo izvoljeni naslednikom Leonu XIII., imenujejo se posebno kardinali Gotti, Svampa, Serafin Vanutelli in Sarto.

Dogodki na Hrvaškem.

Izjave novega bana. Novi hrvaški ban, grof Pejačević, imel je te dni pogovor s nekim zaupnikom »Agramer Tagblatt«. Ban je zatrdil, da so mu popolnoma dobro znane razmere hrvaške kraljevine in le v zadnjih par letih da je izgubil malo iz vida javno življenje, ker je imel mnogo opraviti na svojem posestvu. Vsled tega da bo moral degodke zadnjih let — natančnejše proučiti. Nadalje je izjavil, da od njega ni treba pričakovati velikih političnih enunciacij, ker je o njem znano, da ni on mož velikih činov. Njegovo delovanje da se bo

jih bo jačila državna oblast sama. — Kakor govori g. Haruzin priznalno o razvoju duševne kulture našega naroda v najširših slojih, tako odkrito obžaluje, da so Slovenci v gospodarskem oziru še vedno odvisni od tujcev. Seveda tudi v tem pogledu z veseljem konstatuje vspešne poskuse naše, da bi se gmotno osamosvojili. Pri tem seveda ne more prezreti narodni kredit spodbujajočega strankarstva celo v takih vprašanjih, v čemer se je zlasti klerikalna stranka hudo pregrešila. Kakor v političnem boju tako je tudi v tem nezdravem tekmovalstvu iskati jasno govorečih znakov, da slovenska inteligencija obeh strank ni najboljša prijateljica narodova; na eni strani propada vsled zadolženja in pomanjkanja zaslužka vedno bolj tista narodna plast, ki je podlaga slovenskemu narodnemu življenju, kmetski stan, ki išče rešitve v tujini; na drugi strani je javnost slovenska razdvojena, zastrupljena po kratkovidnem strankarskem egoizmu. Da si je ta kulturna slika v tem in onem izpala črno, vendar povdarja gosp. pisatelj napram svojim ruskim čitateljem važnost tudi tega malega slovenskega plemena za celokupnost, saj zavzema važno jugozapadno predstraž slovenskega sveta. (Zvrsetek).

baziralo na ogrsko-hrvatsko pogodbo iz leta 1868. Skrbel pa da bo v prvi vrsti za to, da se bo pogodba točno izvrševala. On hoče braniti pravice Hrvatske, njeno avtonomijo in pravico hrvatskega jezika. Ban Pejačević je izrazil tudi nado glede ozdravljenja sedanjih razmer ter da smatra za svojo prvo nalogo sklenitev finančije nagodbe med Ogrsko in Hrvatsko.

Tudi zadnja »Information« ima precej dolg dopis iz Zagreba, v katerem se opisuje novega bana. Dopisnik pravi, da pristaši bivšega Khuena niso preveč zadovoljni z novim banom, ker ima ta privržence, kateri izpodrinejo Khueneve kreature. Predvsem zatrjuje dopisnik v »Information«, da bo podbanom, t. j. sekojskim načelnikom za notranje stvari, imenovan sedanji veliki župan virovitiške županije, pl. Chavrak, ki je bil za Pejačevićevega županovanja njegov župan ter njegova desna roka in celo glava. Pravi ban da bo Chavrak in ne grof Pejačević, kateri slednji da bo le za to, da bo hrvatski vladi dajal madjarski značaj. Grof Pejačević da v nasprotju se svojim očetom ni prav nič avstrijskega mišljenja in da je njegovo imenovanje huda provokacija narodnim krogom v Hrvatski.

V petek se je v Zagrebu vršila kazenska razprava proti župniku in hrvatskemu pisatelju Ivanu Nep. Jemeršiću in njegovemu kaplanu Oskarju Šašterju. Oba sta bila obtožena, da sta vsprejela in hotela med narod razširiti revolucionarne tiskovine. Župnik Jemeršić se je opravičeval, da je on vsprejel po pošti dotične tiskovine, a da jih ni nameraval razširjevati; kaplan Šašter pa je izjavil, da je on našel dotične tiskovine med časopisi in drugo pošto župnika Jemeršića ter da jih je hotel po pošti razposlati nekaterim znancem, a ne z namenom, da bi hotel povzročiti upor, marveč je hotel dotičnike na ta način le informirati o stanju stvari. Obtožena sta branila odvetnika dr. Derenčin in dr. Frank.

Sodni dvor je oba obtožena spoznal za kriva in ju obsodil vsakega na 6 mesečno ječo.

Boj za slovensko bogoslužje.

(iz svečeniških krogov.)

(Dalje.)

Po katoliškem načelu se ne sme zatirati glagolice med Hrvati in Slovenci!

V naslednjih vrstah podajemo nekoliko nadaljnjih pojavnosti, ki nam dokazujejo, da je uvedanje glagolice pri nas Slovencih popolnoma opravičeno in pravično, da ne ruši edinstva cerkve, in da ni nikakoli stremjenja po razkolu ali po kakim narodni cerkvi! Kakor zadajšč, tako povdarjamo tudi tu ponovno, da naša zahteva ne presega in ne sme presegati meje staroslovenskega jezika! S to izjavo zavračamo že vnaprej vsako in katerokoli podlo sumničnjo od strani nekaterih klečepalnih škofovskih trabantov!

Trojezičen napis širokaldejski, grški in latinski — svetega križa, na katerem je visel naš Gospod in Spasitelj Jezus Krist, je že bil v znamenje, da Kristova cerkev bo mati vseh ljudi, da se s časom pod njenim okriljem združijo vsi ljudje sebi v zveličanje a Bogu v večno slavo: da bo vse človeštvo po njej in po njenih navodilih slavilo in molilo Boga! A napis sv. križa ni le pomenjal, da bodo vsi ljudje molili pravega Boga, ampak tudi, da Ga bodo molili in častili v vseh mogočih svetovnih jezikih!

V katerem jeziku je posvetil kruh in vino ter ustanovil presveto daritev božji Izveličar na zadnji večerji, ali v širokaldejskem ljudskem ali v starohebrejskem (svetopisemskem) jeziku, tega ne vemo. Na noben način pa ni zapovedal apostolom rekši: »to storite v moj spomin«, da naj se na sveti daritvi in na spominjanju na njegovo smrt poslužujejo enega določenega jezika! Da ni zapovedal tega, nam jasno kaže zgodovina prvih kristijanov. Ti so se gotovo držali vestno apostolskih naročil; resnica pa je, da so oni obhajali sv. Eucharistijo v različnih ljudskih jezikih! Tak običaj je bil takrat neutajno na vzhodu in zahodu, kakor priča slavni cerkveni pisatelj Origen (Contra Celsum VIII. 37.) Cerkev ni torej, ne po božji in ne po apostolski zapovedi, vezana glede obrednega jezika, ampak je v tem oziru svobodna in zato tudi pripušča lahko različne obredne jezike,

kakor je to delala v starejšem in novejšem času. Za to trditev govore zgodovinska dejstva! Sv. Pavel apostol se v 14. poglavju prvega pisma do Korinčanov upira temu, da bi se rabil na službi božji jezik, ki je ljudstvu nerazumljiv!

(Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 6. julija 1903.

Kriza v naši monarhiji in nje početnik. V minolost moramo poseči za nekoliko desetletij, ako hočemo zaslediti prave vzroke krizi, ki pretresa sedaj ves organizem naše monarhije. Brezvesten tujinec, lahko mišljen inozemec — Nemec je bil, ki je po vojni leta 1866 ustvaril v naši monarhiji stanje, ki je virom neprestanih zadreg in neprilik, ki so se slednjič zgostile v sedanjo akutno krizo. Ta mož je bil nesrečni avstrijski minister grof Beust.

In človeku se usiljuje misel, da je ta nesrečni državnik uzorom tudi za Khuena-Hedervaryja. Vsaj dosedaj ga je posnemal točno — bodi pa že hoté ali nehoté.

Si parva licet componere magnis, že smemo malo primerjati z velikim. Žalostno znan je v avstrijski zgodovini grof Beust, ta silno nesrečna prikazen, ta glavni provzročitelj naše sedanje politične mizerije. Ta mož je namreč pred 35 leti, kakor prvi svetovalec cesarjev, odločil osodo Češke in Ogrske, ter dal s tem naši državi ono labilno konstelacijo, v kateri se nahaja danes. Vstvaril je bil duvalizem, da ugodni Madjarom, izdavi njihovi nenasični požrešnosti ostale narodnosti dežel krope sv. Štefana; a na drugi strani je — za časa Hohenzwartha — preprečil izvedenje posebnim cesarskim reskriptom objavljenega priznanja češkega drž. prava. — S tem je zasejal mej narode Avstrije neutišen spor. Ta grof Beust je imel, zasedši ministerski stolec dunajski, že žalostno minolost v kraljevini Saški za seboj. Z raznimi visokoletežimi intrigami in reakcionarnimi reformami spravil je bil, kakor minister zunanjih stvari in kakor ministerski predsednik takrat še neodvisne kraljevine Saške, svojo domovino v nesrečo, obup in upor, da se je le z surovo silo, pestenjem svobode časopisja, omejevanjem pravice združevanja držal več let na oblasti. Zlasti je znano njegovo zatiranje pouka in proganjanje učiteljstva, dokler ga ni Bismarck spoznal za nevarnega intriga ter ga zapodil, predno se je mogel razjarjeni narod maščevati. Beust se je obrnil na Dunaj, kjer so po nesrečni bitki pri Kraljevem Gradcu (1866) ravno bili v veliki zadregi in kar čez noč je dobil ministerski portfelj avstrijski ter začel reformirati tako modro, da še danes Avstrija hira in se slabša na posledicah.

Tudi Khuen je napravil že lepo zgago na Dunaju, in presenečenj baje ne bo še konec! Kakor zli Beustov duh deloval bo še na dalje, ako nam ne bo osoda mileja. Morda velja: Quem deus perdere vult, — da je naša državniška modrost otopela, ker nam je usojena taka prihodnost.

Beust nam je torej ustvaril duvalizem, on je provzročil, da so Madjari prišli do tolike moči, da morejo sedaj z železno roko tiščati ob tla nemadjarske narodnosti, večino prebivalstva na Ogrskem, in s tem uničevati življenske moči monarhije. In kako lahko mišljeno in naravnost brezvestno je tedaj postopal grof Beust, priča nam notorična resnica, da mnogo spisov, ki so setikali ustvaritve duvalizma, niti prečitali ni!

Grofa Beusta moremo torej po vsej pravici označiti kakor največega kriveca, na krizi, ki sedaj pretresa monarhijo.

Avstrijska kriza. Gospodu Koerberju prijazna glasila vztrajajo v svojem krčevitem prizadevanju, da bi uverila svet, da vzrok avstrijski krizi je edino v dogdkih na Ogrskem, nikakor pa ne in nimalo v avstrijskih političnih razmerah, ali še točneje rečeno: v Koerberjevem razmerju do Čehov. Namen temu prizadevanju je očividno: dokazati hočejo, da je grof Khuen vsega kriv, Koerber pa nedolžen kakor novorojeno dete! Vsi naj bi verovali, da je Koerberjev zistem naj-rečnejši v Avstriji, iz česar bi sledilo seveda, da ravno Koerber in nikdo drugi mora ostati na oblasti! Mi moramo obžalovati, da je tudi slovenskih listov, ki slepo stopicajo za »Neue Freie Presse« in pomagajo s tem — četudi nehoté — reševati g. Koerberja.

In vse kaže, da je dr. Koerber res vapel in da nam je pričakovati cesarjevega ročnega pisma, ki izreče Koerberju zaupanje — vsaj za sedaj, do jeseni!

Vprašanje je torej za sedaj edino to: pojde-li Rezek, ali ostane?! »Politik« potrja, da se na odločilnem mestu trudijo, da bi pregovorili dr. Rezeka, naj ostane v ministerstvu. Ali isti praški list trdi, da so razlogi, radi katerih je dr. Rezek podal demisijo, tako tehtni, da Rezek absolutno ne more ostati, ako se kaj ne zgodi v pomirjenju češkega naroda. Ob sedanjem zistem ne bomo možno nobenemu Čehu več sedeti s Koerberjem v ministerskem svetu!

Tudi takih vesti je, ki pravijo, da se moravsko vseučiliško vprašanje reši v zmislu, ugodnem za Čehe; in da bo — ako bi Nemci nasprotovali — Koerberjevemu ministerstvu sledilo ministerstvo nasprotno Nemcem. Mi ne verujemo v te vesti: po takem bi bil Koerber nasvetoval tako razrešitev položaja. On bi ostal, in še le potem, ko bi se mu Nemci zagnali v hrbet, bi se umaknil. To se nam ne zdi verjetno, ker si ne moremo misliti, da bi bil dr. Koerber kar naenkrat prenehal biti — Koerber! Sicer pa nam vsaka prihodnja ura utegne prinesiti pojašnjenja.

Mej Turčijo in Bolgarijo. »Nove Vremje« piše, da je vznemirjenje v Bolgariji neosnovano. Sultan in njegovi svetovalci dobro vedo, da Rusija, ki se popolnoma zaveda svoje naloge gledé slovanskih držav na Balkanu, bo znala storiti svojo dolžnost, ako bi to zahtevale okoliščnosti. V Turčiji dobro vedo, da, ako bi kaka nevarnost pretela balkanskim državicam, osvobojenim z rusko krvjo, bi Rusija tega ne gledala hladnokrvno. Turčija da bi drago plačala, ako bi se drznila sovražno nastopiti proti narodu, ki je bil z ruskimi žrtvami rešen iz turškega jarma.

Tržaške vesti.

Promocija. Na vseučilišču na Dunaju je bil včeraj promoviran doktorjem filozofije g. Alfred Šerko, sin cerkniškega župana in veletržca g. Šarkota. Napravil je vse izpite z odliko. Čestitamo!

Osebnost. Redarstveni ravnatelj, dvorni svetnik K. Busich je odšel na osem tedenski dopust. Za časa njegove odsotnosti bo vodil posle vladni svetnik L. Ascia.

Nesramnežem okolo lista »Istria«. ki v zadnji številki svojega umazanega lističa na infamen način sramota ime gosp. prof. Mandića in deveterice prebivalcev iz Nove vasi pri Poreču, odgovarjamo, da ima »Naša Sloga« povsem prav, ko trdi, da je Nova vas hrvatska vas, ker je ta trditev popolnoma resnična.

Ne devet Hrvatov, kakor trdi to Campitelli je v Novi vasi, ampak, ta vas je — ako izuzamemo par Karnjelov, privandranih v one kraje — prek in prek hrvatska.

Res je, da se istiski Lahoni, (na čelu jim tudi prevzvišeni škof Flapp) trudijo za poitalijančenje omenjene in drugih hrvatskih vasi, ali italijanske te vasi ne bodo — ako bomo na naši strani pazni in delavni.

Narod je danes res pod pritiskom svetnih in svečeniških italijanskih agitatorjev in je zaveden na kriva pota, toda ta narod je le zaslepljen in gorje njim, hujskačem, ko ta naš narod odpre oči in spozna njihove proklete nakane!

Do tega pa pride — zapomnite si, italijanska gospoda! Pride, ker mora priti! Ako se to zgodi, pride tudi za vas, in za vaše Flappe — dan plačila!

Ko bi imeli vi še trohico srama, bi si ne upali na tako nesramen način pretvarjati dejstva; ker ste pa popolnoma brezsrčni, nam ne preostaja drugo, nego klicati vam: pfuj!

Včerašnja veliko slavnost na korist družbi sv. Cirila in Metodija moramo zabeležiti med posebne velike dogodke v življenju tržaških Slovencev. Priredba je vabila naj-lepše v vsakem pogledu. Na slavnosti so sodelovali vsi priglasi zbori, a udeležilo se je je kakih šest tisoč ljudi. Več pride.

Naši »dobri« prijatelji. Nekdo nam piše: Kakor kljubujejo otroci eden drugemu samo zato, da se pozneje tepejo, tako delajo naši mestni organi.

Ker nam ne morejo zabraniti prirejanja veselice in razobešanja naših narodnih troboj-

nic (da-si so se že poslužili vseh mogočih sredstev v ta namen — tudi denunciacije), so nam sedaj začeli zabranjati prižiganje umetelnih ognjev.

Tudi sinoči na slavlju družbe sv. Cirila in Metodija niso smeli prižigati že pripravljenih ognjev — ker naš slavni magistrat ni dal dovoljenja za to!

Zastonj vam trud, slavna gospoda na preslavnem magistratu. Zastonj vam vaše otroče nagajanje!

Vsričo vsega vašega kljubovanja je gorelo tisoče in tisoče narodnih ognjev — v prsih slovenskih!

S takim otročjim kljubovanjem nas ne bodo zaustavljali v našem napredovanju — niti za en sam las! Naš narod tu v Trstu je že pretrpel mnogo mnogo — pa da ne bi se smejal takemu smešnemu kljubovanju!

Naše priredbe se bodo vršile dalje in prinašale svoje efekte tudi brez umetelnih ognjev.

Oškodovani bodo v prvi vrsti oni, ki so do sedaj služili od nas kakov krajevar z izdelovanjem teh ognjev in ki so tudi od tega plačevali davke in — občinske doklade onim, kateri sedaj zabranjajo tem davkoplačevalcem služenje vsakdanjega kruha!

Vi kljubujte, o gospoda! Mi pa ostanemo kakor smo b'li!

Na svidenje prihodnje leto! Ko je naš narod sinoči zapuščal veselične prostore, se je čulo raznih pozdravov, med katerimi se je izražala zadovoljnost udeležencev. »Na svidenje prihodnje leto, na sličen slavlju!« Tako je bilo čuti na vseh straneh in tako pravimo tudi mi!

Vsako leto naj se priredi tako skupno slavlje za prekristno družbo sv. Cirila in Metodija!

Tako ne bo koristno le za družbo, v denarnem pogledu, ampak bo velike moralne vrednosti za našo stvar, ker take priredbe povzdigajo moralno razpoloženje v bojnih vrstah in množe iste. Stari bojovníki dobivajo nove vsposodbe, a ob takih prilikah se vrste pomnožujejo z novimi bojovníki. Z eno besedo: vsa organizacija naša je na dobičku: poglablja se in razširja se.

Na svidenje prihodnje leto!

Italijanska trobojnica se je vila minolo soboto in včeraj zjutraj na oknu nove hiše, postavljene nasproti naše šole pri sv. Jakobu. Redarstvo je dalo odstraniti italijansko zastavo.

Kje prav za prav so — briganti?! Kedor je čital včerašnjo številko Vrhovega glasila in ni dobro obveščen o brigantstvu sedanjih dob bi lahko dvomil o pravi domovini slavnega rokodelstva — brigantskega! — Omenjeno glasilo opisuje sedanje in minole balkanske razmere in prihaja do zaključka, da je na vsem Balkanu vse polno samih brigantov (roparjev)!

Na vsem Balkanu da ni, ne ceste in ne steze, po kateri bi bil človek varen pred roparskimi napadi. Z eno besedo: kedor je čital Vrhov »Gazzettino« in je toliko neumen, da mu verjame, bo mislil, da je sleherni balkanski prebivalec — ob enem ropar!

Mi, ki čitamo tudi druge bolj resne laške liste (neumnajših, nego je »Gazzettino«, sploh ni!), vemo bolje, nego Vrh in njegovi somišljeniki, kje da je dežela pravih pravcati brigantov.

Mesto, da kdo opisuje naše balkanske brate za roparje, bi storil mnogo bolje, ako bi povedal in opisal — kje da so roparji in kaj da so roparji!

Na Balkanu da so roparji vsi oni tisoči nesrečnikov, ki so, preganjani po turških trinogih, zbežali v gorovje in ki imajo namen napadati svoje in svoje domovine zatiralce toliko časa, dokler rešijo sebe in svoje izpod turškega jarma?!

Ako so ti roparji, kako pa naj imenujemo one, ki so iz same hudobije zbežali v gorovje italijanskega kraljestva, da od tam morijo in ropajo vkljub vsem prizadevanjem italijanskih oblastev, ki skušajo — to treba priznati — vse možno, da bizatrlj to grozno roparsko zalego?

Kako naj imenujemo ono »Maffijo«, ki šteje stotisoče členov in ropa in mori vsakogar, kdor si je drznil zalezovati ali celó ovajati to tajno roparsko druhal?!

Tudi ko bi »Gazzettinova« trditev, da je na Balkanu res vse polno lopovov, ki morijo in ropajo le iz navade, odgovarjala resnici, — a ne odgovarja — bi bili balkanski, zapuščeni narodi še vedno v mnogo lepši luči, nego pa so »bratci« iz civilizovane Italije!

Balkanskim narodom, osebno pa onim, ki že stoletja do danes ječijo pod turškim jarmom, ne more zameriti nikdo ako si niso pridobili civilizacije ostale Evrope. Saj niso krivi oni, ampak krivi so njihovi zatiralci in kriva je v nemali meri — ista civilizirana Evropa!

Zapomni si to, umazanec »Gazzettino«! Laški narod se pa nahaja v sredini civilizacije, in se baha celo, da je bila v njegovi zemlji zibel kulture. Italija ima vsakovrstnih šolskih zavodov! In vendar je v srcu tega naroda, izlasti pa v Siciliji in v Kalabriji še danes, vkljub 2000-letni laški kulturi, vse polno roparjev, katerim se pravi po laško — briganti!

Ako hočete torej kaj »pikati« z roparji — obrnite se tja, kamor vas vleče vaše renegatske srce ter puščajte balkanske reveže, ki se bore za svobodo, ki jim donese tudi — civilizacijo!

Porotno sodišče. Danes se je vršila razprava proti 60-letnemu Andreju Lade po dom. »Pištola« posestniku iz Poljan, občina Veprine v okraju Voloskem, radi zločina umora.

Sodnemu dvoru je predsedoval sod. svet. dr. Pederzoli, votanta sta bila sod. svet. Crusiz in Mosché. Državno pravdnštvo je zastopal dr. Clariel. — Toženca je branil dr. Basaggio.

Obtožnica, dolži Andreja Lade, da je dne 9. januarja t. l. umoril, udarivši jo večkrat se sekuro po glavi, Marijo Lade, s katero je že več let imel ljubezensko razmerje in tudi — pred 15 leti — otroka (kateri še živi) in za katerega bi bil moral izplačati Mariji Lade svoto 200 K; da je po umorstvu truplo umorjene potisnil v vrečo, isto zavezal in potem vrgel v neko jamo ter jo pokril s kamenjem. Obtožnica ga dolži tudi, da je že več časa nameraval izvršiti ta zločin. Tožen je torej umora po §§ 134., 153., št. 4. kaz. zak., kaznjivega po § 136. istega zakonika.

Ker toženec in razne priče ne umejo dobro italijanski, je prisoten zapriseženi tolmač hrvatskega jezika, g. dr. Lukež.

Po prečitaniu obtožnice je sodni dvor zaslišal toženca, kateri taji, da bi bil kriv zločina, katerega je tožen. Priznava, da je imel ljubezensko razmerje s pok. Marijo Lade. To razmerje je začelo mej njima že pred 16 leti in je trajalo do pred 3 leti. Prva leta je Marija Lade skrbela za otroka. Ker pa je trdila, da je on oče tega otroka, jej je bil obljubil, da jej bo pomagal na vzgoji istega. Ker jej pa ni nikdar dal nič denarja, ga je Lade slednjič tožila, a on je bil obsojen, da jej izplača 200 K, ker pa ni dobil nikdar nobenega tirjalnega pisma v tej stvari, tudi ni nikdar plačal te svote.

Das 9. januarja t. l. pravi, da je res vzel sekuro seboj, ko je šel z doma, a sekuro je rabil v gozdu, kjer je vsekali dva kolca. V oni kraj, kjer je bila Marija Lade umorjena, ni on zahajal že več nego štiri mesece.

Predsednik mu je dal pokazati srajco, o kateri trdi obtožnica, da jo je on imel na sebi dne 9. januarja in katere je okrvavljena. Toženec je dejal, da je srajca res njegova, a da on je ni nosil že kakih 5 mesecev. Tisti dan da je on imel na sebi ravno isto (črno) srajco, katero ima danes.

Ker je bilo truplo umorjene Marije Lade najdeno v neki vreči, je dal predsednik pokazati tožencu dotično vrečo. Toženec je dejal, da te vreče ni še nikdar videl.

Glede krvavih madežev na srajci, na hlačah in drugod, je toženec izjavil, da so isti od tistokrat, ko je bil zadnjič zaklal prešiča, kar je pa bilo mnogo časa poprej.

Na to je bila zaslišana priča Marija Lade, toženčeva soproga. Ona je vedela že pred 16 leti za ljubezensko razmerje mej njenim soprogom in pok. Marijo Lade. Hotela je tedaj moža zapustiti, a ker je bil vedno dober žujo, se je bila premislila ter je ostala.

Priča je dejala da ne more natančno povedati, ob kateri uri da je njen mož vstal dne 9. januarja. Po njenem mnenju je moglo biti mej 7. in 8. uro. Nikakor pa ne more povedati, kdaj da je šel od doma, ker je bila ona ostala še v postelji. Na vprašanje, je li videla, ko se je mož vrnil domov, je li je imel seboj sekuro, je priča dejala, da ni videla, da ni opazila ničesar. Sploh ni ona dne 9. januarja opazila nič nenavadnega na svojem možu. Ona in mož sta žvela vedno v slogi in miru. Dva ali tri dni pred dogodkom je čula, da misli pok-

Marija Lade iti na Volosko, tožit njenega moža radi svote 200 K v plačilo katere je bil on že obsojen. S pokojno je ona vedno prijateljski govorila, dokler ni ona njenega moža tožila, vsled katere tožbe je bil isti obsojen v plačilo omenjene svote.

Ob 1. uri so razpravo prikinili in bodo nadaljevali ob 5. uri popoldne. Razsodba se proglasi jutri. — Nadaljevanje poročila pride.

Dražbe premičnin. V torek, dne 7. julija ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Farneto 29, hišna oprava; ulica San Francesco 24, hišna oprava; ulica Carradori in ulica Geppa, oprema v zalogi in razno.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 22.5, ob 2. uri popoldne 29 C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 766.5 — Danes plima ob 9.6 predp. in ob 7.20 pop.; oseka ob 2.18 popoldne in ob 2.18 popoldne.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Grozote.** Iz Podgrada nam pišejo dne 5. julija:

Lajkotov Tone je nasrečen človek. Silno trpi na božjasti. Pri vsem tem pa so nekako izhajali žajim domači in sosedje. Minolega meseca pa je postal kar besen. Grozil je vsakomur. Pobil je s koleom prašiča. Tudi govedo je nameraval pobiti, a ni je bilo doma. Mati, brat, sestra — vsi so pobegnili, ker niso bili varni življenja. Županstvo je poslalo več ljudi, da so stražili besnega vso noč. Zjutraj so ga odposlali s spremstvom v Trst v bolnišnico. Županstvo je sporočilo natanjko, kako nevaren je ta bolnik in je predlagalo, naj ga obdrže v oddelku za umobolne.

Vsprejeli so ga in nekoliko časa tudi imeli tam. Potem pa so ga poslali zopet domov, ker da je glede božjasti neozdravljiv, a sicer da ni nevaren.

Sinočni večer je bil grozen za Podgrad. Lajkotov Tone je zopet zbešen. Zgrabil je kravo v hlevu in jo vrgel v jaso! Svojega brata Ivana je obgrizel in bi ga bil ubil, da mu ni ušel. Napadel in ranil je tudi sosedo. Svojega najboljšega prijatelja Joškota Matuljinega pa je udaril z debelim polenom po glavi tako, da se je Joško kar mrtev zgrudil na tla.

Po velikem, dolgem trudu in v največji nevarnosti posrečilo se je naposled sosedom, da so ga zvezali. Zdaj je v sodnem zaporu.

Vseh teh groznih dogodkov ne bi bilo, da so tega nesrečnega človeka pridržali v oddelku za umobolne, kakor je nasvetovalo županstvo.

Matuljina družina je ostala v največji revščini. Bila je že prej zelo siromašna. A Joško je vendar kaj prislužil za hrano. Bilo mu je 50 let. Oče in mati, stara, onemogla, sta mu še živa. Kdo ju bo hranil? In z a-pustil je tudi vdovo s petimi otroci.

Dobri ljudje, usmilita se jih!

Visoko učeni gospodje in še večji italomani v bolnišnici tržaški naj tudi te grozote v Podgradu zapišejo med sadove svojega — človekoljubnega delovanja!

(V današnjem »Piccolo« pa čitamo, da sta sinoči dva orožnika privela iz Podgrada v Trst nekega kmeta imenom »Demaies«, ker je ubil nekega sovasčana. Ta Demaies je gotovo identičen z gori opisanim neerečnejšem. Razlika mej tem, kar pravi naš povsem zanesljivi dopisnik, in sporočilom v »Piccolo«, je jasna čitateljem. Op. ured.)

× **V Opatiji** je bilo od 1. septembra 1902 pa do vstetega 1. julija 1903 16.298 oseb. Od 25. junija pa do vstetega 1. julija je prirastlo 345 oseb. Dne 1. julija 1903 je bilo navzočih 750 oseb.

Vesti iz Kranjske.

* **Družbi svetega Cirila in Metoda** sta zopet izročila gg. brata Perdan 1000 K s pripomnjo, da dobi družba ččasoma še večega prispevka od vžigalce, ki nosijo njeno ime — če vi, Slovenci, hočete in izključno le iste rabite. — Družba pa ob tem obilnem daru izreka tej domoljubni bratski dvojici svoje prirčno priznanje in svojo iskreno zahvalo.

* **Kako skrbi rudniški erar v Idriji za ponesrečene delavce.** V »Slov. Nar.«

čitamo: Na delu v jami je lanako jesen ponesrečil delavec Jakob Krapš ter je vsled svoje poškodbe glasom zdravniškega spričevala za vsako delo popolnoma nesposoben. Erar, ki ima od rudnika nad milijon kron letnega dobička, je pripoznal ponesrečencu mesečne provizije 10 kron, reci deset kron, dasi je imenovan služil pri rudniku blizu 20 let. S to malo provizijo naj preživlja sebe, svojo ženo in tri mladoletne otroke! Kako?!!

* **Prešernova slavnost v Ljubljani.** Iz Ljubljane smo prejeli: V skrajni naglici Vam pošiljam par črtic o dansšnji Prešernovi slavnosti. Pred vsem Vam moram javiti, da je slavnost vspela najslajnejše — Ljubljanci se ne spominjajo tako divno vspele narodne prireditve.

V jutro so se zbirali grozeči oblaki in bati se je bilo, da neugodno vreme sploh prepreči vso slavnost. Še bolj nas je vznemirilo, ko je popoldne, ob začetku veselice, jelo rahlo rošiti nad temnosenečnato našo »Zvezdo«. Obžalovanje je bilo splošno. No — množice naroda so se kmalu razvedrile, ker se je razvedrilo tudi nebo. In slavnost se je mogla razvijati narlepše. — Ob kraju »Zvezde« so bili razpostavljeni pavilijoni, v katerih so dražestne gospice stregle in razprodajale različna vina, pivo, kavo, sladčice; tudi šampanje se je penil z robov visokih kupic. Na odru v sredini »Zvezde« so pevala društva, ob kraju »Zvezde« pa sti svirali »meščanska« in novomeška godba — seveda: umetne in narodne slovanske komade. Tudi »Sokol« je s svojimi z eleganco izvajanimi vajami mnogo pripomogel v zabavo množice.

Drugi del slavnosti je pričel, ko je »Zvezda« jela žareti ob več nego 2000 po drevju nastavljenih električnih žarnic in več obločnic. To je bilo vrvenje in gibanje v dnevno svetlo »Zvezdi«! Krasne, svitle, polne letne tonale dražestnih dam so se s sencami šetajočih se gospodov spajale v omamljivo, fantastično sliko. Vseposvodi si videi le vse se obraze. Vse je tekmovalo, da čim več doprinese v plemeniti namen, da bo čim prej spomenik pesnika-prvaka dičil metropolo naroda slovenskega: v čast in slavo narodu in v dokaz o kulturnih stremiljenjih njegovih. V rani uri je začelo občinstvo plesati. Ko to pišem, traja rajanje dalje. Množice se kar ne morejo ločiti s tega mesta veselja. Da boste mogli približao računati, Vam povem, da se je na vstopnini nabralo kakih 7000 kron. Na zdar!

Vesti iz Štajerske.

— **Trbovlje in Hrastnik.** »Domo-vina« piše:

Prihajajo nam vesele novice, da sta se znamenita rudniška kraja Trbovlje in Hrastnik v zadnjem času v narodnem oziru popolnoma prenovila. Slovensko delavstvo se začinja z navdušenjem zavedati svoje narodnosti in se krepko bori za zmago slovenskih pravic nasproti nemščurkim delodajalcem in drugim narodnim nasprotnikom. V Hrastniku je ob priliki zadnjega velikega slovenskega shoda ravnatelj nekega nemškega podjetja iz službe odpustil tri slovenske delavce, ker so razobesili slovenske trobojnice. Še isti dan prišlo je pa 300 slovenskih tovarišev teh treh odpuščenih delavcev k nemškemu ravnatelju ter odločno zahtevalo, da takoj sprejme zopet vse tri odpuščene delavce, ker v nasprotnem slučaju vsi zapustijo delo. In nemški ravnatelj se je premislil ter jim — takoj ugodil. Tako se nastopa! Čast slovenskemu delavstvu v Hrastniku in Trbovljah!

— **To pa je dovolj — odkrito.** Da je zborovanje nemškega Gewerabunda iz Grude v Celju na sv. Petra in Pavla dan res nova komedija, to smo že povedali! Kajti, če je prišlo na tak shod celih 14 oseb, potem se pač ne more govoriti o shodu obrtnikov, ampak o blamaži. Zanimivih momentov pa je vendar imela ta komedija. Takov zanimiv moment bi bil na pr., da je na poslopu, kjer se nahaja državno pravdnštvo vibrala pruska zastava, in da take zastave ni manjkalo tudi na hiši, kjer je nameščeno c. kr. okrajno sodišče!!

Vesti iz Koroške.

+ **Slovenski zmagi na Koroškem.** Tudi Nemei na Koroškem poznajo tisti recept istrske oligarhije! Iz čisto strankarskih ozirov so tako razdelili občini Hodiše in

Škofice, da so vsotvarili tretjo občino Otok, v nadi, da bodo v tej poslednji popolnoma vladali. Dne 1. t. m. so bile volitve v vseh treh občinah. Na prvih dveh so zmagali Slovenci na vsej črti, a tudi na Otoku so bili izvoljeni štirje slovenski možje. V Škoficah si nemškutarji niso upali niti na volišče, da-si je zanje delal sam glasoviti okrajni glavar Mac Nevin — in to načinom, da bi mogel biti učiteljem celó Khuenu Hedervaryju, ki je menda precej spreten v takih stvareh.

Brzjavna poročila.

Lev XIII. na smrt bolan.

RIM 6. (B.) »Osservatore Romano« javlja: Ob 8^{3/4} ure zvečer se je podal monsignor Pifferi z najsvetejšim iz pavlinske kapele v bolniško sobo papeževu. Sledilo je 16 kardinalov, ki so nosili goreče baklje. Potem, ko je ceremonijer izrekel veroizpovedanje, je rekel papež razločnim glasom: »Dominus non sum dignus« — na kar mu je bilo podeljeno sv. obhajilo.

RIM 6. (B.) [Agenzia Stefani]. Ob 9. uri zvečer so podelili papežu na slovesen način sveto popotnico. Izrekel je slišnim glasom: Mea culpa. Kardinali so šli eden za drugim mimo papeža in so mu poljubili roko. Eden kardinalov je rekel papežu: »Molitve, ki jih opravljamo mi, vas resijo«. Papež je odprl oči in je rekel: »Jaz odhajam v večnost«.

Papežu niso še podelili sv. olja. Vendar se zgodi to tekomo noči. Vkljub veliki slabotosti je bil papež en del dneva izven postelje in je z monsignoroma Angeli in Marzolini ukrenil zadnje odredbe. Vse je ukrenil z veliko jasnostjo duha.

RIM 6. (B.) »Popolo Romano« javlja, da je ob 5. uri v stanju papežem zopet nastopilo počasno poemanje meči. Prognoza se noče pojaviti.

RIM 6. (B.) »Voce della Verità« pravi, da je papež, ko je vsprejemal zakramente za umirajočce, o besedah: mea culpa, mea maxima culpa, trikrat razprostri roki in ja prekrizal na pravih v znak udanosti. Njegova krepka narava se protivi boleznim na čudovit način.

RIM 6. (B.) Ob 9. uri in pol izdani biljetin pravi: Četudi je sv. Oče skoro vso noč prebdel, je bil vendar manj vznemirjen, nego v predidših nočeh, kar je smatrati učinkom podanih mu medkamentov. Pojavi v pljučah so ostali isti. Papeža je nekolikokrat napadel kašelj z neznatnimi slizastimi izmečki. Vsprejemanje hrane je dosedaj zadovoljivo, bitje srčne žile še vedno slabotno, ali nepretržno; temperatura pod normalno. Na sploh je možno reči, da se stanje sv. Očeta sicer ni poboljšalo, ali tudi ne shujšalo. Podpisana sta Lapponi in Mazzoni.

(Dalje na četrti strani.)

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.
Lastnik konsorcij lista »Edino st«.
Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edino st« v Trstu

Svoji k svojim!

ZALOGA

pohištva

dobro poznano

tovarne mizarske zadrage v Gorici (Solkan)

vpisane zadrage z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)

št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.

Solidnost zjamčena, kajti les se osuši v to nalašč pripravljenih prostorih s temperaturo 60 stopinj. — Najbolj udobne, moderni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačen.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 25. A.

(v lastni hiši)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje posloplja in premije pro požarnim škodam po najnižjih cenah. Škode cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in obecnokoristne namene.

Potovanje predsednika francoske republike na Angleško.

PARIZ 6. (B.) Predsednik Loubet je odpotoval danes jutraj v spremstvu ministra za zunanje stvari v Boulogne, kjer se ukrepa za potovanje na Angleško. Mnogoštevilno občinstvo, ki je bilo navzoče na kolodvoru, je pozdravljalo predsednika s klici: »Živel Loubet!« »Živela republika!«

Husova slavnost.

PRAGA 6. (B.) Predpoldne se je vršilo slovesno polaganje zaključnega kamena na Husovem spomeniku. Slavnostni govor je imel Edvard Gregor. Slavnost se je izvršila brez vsake nepravilike.

Loterijske številke, izrečane dne 4. julija:

Dunaj	15	6	40	65	2
Gradec	81	66	2	65	78

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia, (vokal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev in tapetarij.

- Popolno opremljene sobe. - Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na kolodvor ali brod v Trstu.

Prodaja manufakturnega blaga SALARINI

v ulici Ponte della Fabra št. 2.

in podružnica

„Alla città di Londra“

ulica Poste nuove št. 9. (Brunerjeva hiša)

Velika zaloga izgotovljenih oblek za moške in dečke. Velik izbor oblek za moške od gl. 6.50 po 24, za dečke od gl. 4. do 12. suknene jo — a velikim izboru od gl. 3. do 8. zimske močne 32 dodate jope z ovratnikom od astrahana od gl. 5. — 14, ravno take podšite s kožuvinom po gl. 12. pe površne suknje v velikem izboru od gl. 18 — Jopice za dečke v raznih oblikah in barvah, volnene hlače od gl. 2.50 — 4.50, finijeje od gl. 5 — 9. Velik izbor oblek za otroke in dečke od 3 — 12 let od gl. 2.50 — 10. Haveloki za moške in dečke po najnižjih cenah. Hlače od moleskina (zlodjeva koža) za dečake izgotovljene v lastni predilnici na roko v Kermenu.

Črtane močne strajce za delavce gl. 1.20. Velika zaloga snovij za moške obleke na meter ali tudi za naročbe na obleke, ki se izgotovi z največjo točnostjo v slučaju potrebe v 24 urah. V podružnici v ulici Poste nuove se sprejemajo izdelovanja oblek do meri ter se še posebno vdobiva vsake vrste obleke v raznih risanicah in merah za moške in dečke.

Nova manufakturna prodajalnica Cobau & Gentili

ulica delle Poste št. 8

ogel ul. Valdirivo.

SPECIJALITETA:

Izgotovljeno perilo za moške in ženske.

Najnovije kravate. Modereci.

Ravnokar je došla obleka za ženske

po najnovijem kroju. Cena od gl. 2.48 naprej.

Izbor drobnarij.

Najugodnejše cene.

Za več prodajalnico jestvin

v tržaški okolici se išče dečko kakih 14 let star. Isti mora biti slovenske narodnosti in spreten v računanju. Poudarba naupravo »Edinosti«.

Prodajalnica obuval Julija Romanelli

CORSO 8.

Velikanski dohod za spomladni čas.

Obuvala za gospode

črna, angleška po gl. 3.20, rumena,

po gl. 3.50

Specijaliteta obuval za dečke.

Obuvala za gospe.

črni ali rumena, angleška po gl. 3.50

nizki čevlji lakirani ali beli po gl. 1.90

Naročbe po meri.

Rujavi čevlji za moške ali ženske po gl. 2.50

Rudolf Aleks. Varbinek zaloga glasovirjev

najboljših tu- in inozemskih tovarn

Borzni trg št. 2. II. nadstropje

(nasproti sladčičarne Urbanis).

Razposojevanje, menjava, prodaja proti takojšnemu plačilu, kakor tudi na obroke.

Konkurenčne cene.

Posojila

ne manjše od 10.000 kron

na hiše, zemljišče, dedščine

KAROL OFNER

Ulica Caserma št. 6. - TRST. - Ulica Caserma št. 6.

(Posredovalci izključeni).

Tovarna za cementne plošče

ANDREJ STOLFA

Trst. - ulica dell'Industria št. 1. - Trst.

Cementne plošče umeđene od 25 in 33 cm, šestvoglne plošče od 20 in 25 cm

po K 2. — m.

Plošče v risanjih po dogovoru. — Se ne boji nikake konkurence bodisi glede cene ali kakovosti blaga.

Gostilna „ALLA BELLA VEDUTA“

ulica Romagna št. 20

nasproti vojašnici.

Zbirališče slovenskih delavcev

Toči se pristno istrsko in vipavsko vino ter dalmatinski opolo.

Izvrstna kuhinja. — Vse po najnižjih cenah.

Priporoča se za mnogobrojen obisk ter kliče »Na zdar!« vsem slov. bratom

Gorazd Ivančič

gostilničar.

JAKOB BAMBIČ

- trgovec z jedilnim blagom -

Via Giulia št. 7.

Priporoča svojo zalogo jestvin, kolonijalij, vsakovrstnega olja, navadnega in najfinejega. Najfineje testenine po jako nizkih cenah ter moke, žita, ovsu in otrobi. Razpošilja naročeno blago tudi na deželo na debelo in brobno. Cenike razpošilja franko

PREDNO KUPITE

PERILO

blagovolite obiskati

veliko skladišče angleške platenine in kotenine

tvrdke

Vittorio Gasperini

TRST — ul. Nuova 15. — TRST

kjer se prodaja po stalnih cenah z 10% odbitkom.

Kdor nakupi blaga za 10 K vdobi poseben dar.

VZORCI SE NE DAJAJO.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giuliani 11) — BARKOVLE (zraven pokopališča)

Izvršuje vsakovrstna in najfineja ornamentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spomenike, kipe, poprsja. — Razna dela iz mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen). Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.

Priporočuje se slav. slovenskemu občinstvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič

klesarski mojster.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 2 stot. za besedo: za večkratno insercijo pa se cena primerno niža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 20 K. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 60 stot.

V Trstu.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica delle Acque 12

Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svojo kavarno

»Commercio« kjer je shajališče Slovencev. Na razpologo so vsi slovanski in mnogi drugi časniki.

30 malih stanovanj z eno sobo in

kuhinjo se takoj odda v ulici Industria in ul. Guardia v bližini Stofa. Pisarna v ul. Giuliani št. 20 A, I. nadstr. od 1—2 in 5—7 pop.

Urar F. Pertot Trst ulica delle

Carintia. Postrežba točna, cene zmerne.

Prodaja srebrne ure od 3 gl. naprej, zlate ure od 8 gl. naprej. Velikanska množica ur za birmo. Izbor stenskih ur, regolatorjev i. t. d. Popravlja vsakovrstne ure po jako zmerni ceni.

Odda se stanovanja z eno, dvema in

trema, sobami in sobico, kuhinjo in k. ejo ter vodo, plin, z jako ponižani ceni. V Via Remota 1 B. Pogoj pri lastniku, Passeggio S. Andrea 14, vrata 3.

Ugledna učiteljica glasovirja in pet-

ja gojenka znamenitejšega koncertista, ima še nekoliko ur prostih ter podučuje v italijanskem ali srbsko-hrvatskem jeziku. Acquadotto 19, III, na desno.

Železna ograja in železne vrata se

isčejo za nek vrt onudPq apod „Vrt“, poste rest. glavna pošta.

Gulielmo Brod & C.º

poznana tvrdka s

POHIŠTVOM najelegantnejše vrste ZAJAMČENE KAKOVOSTI po najnižjih cenah Via S. Giovanni št. 14

TRST vogal Piazza S. Giovanni. KATALOGI BREZPLAČNO IN GRATIS

Svoji k svojim

Pavel Gastwirth

Trst, ulica Madonnina 3.

Zaloga pohištva, popolnih sob.

Dunaj—Trst.

Železno pohištvo, zrcala iz Belgije. — Podobe v izboru in tapetarija. — Ure, šivalni stroji za dom in obrt po najugodnejših cenah.

TOVARNA POHIŠTVA

IGNACIJ KRON

dvorni založnik. — Ustanovlj. 1848.

TRST TRST

ulica Cassa di Risparmio

Tovarna na Dunaju.

Novi ceniki, izvorni narisi, načrti za sobe na zahtevanje brezplačno.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izrečane vrednostne papirje in vnovčuje zapale kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni izgubi

Bor-na naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.